

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів

КАФЕДРА
ЕКОНОМІЧНОЇ ТА
СОЦІАЛЬНОЇ
ГЕОГРАФІЇ

XI

міжнародна науково - практична
інтернет - конференція

**Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії**

**Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej**

**Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie
Wydział Nauk Społecznych**

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

**Матеріали XI Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
(м. Луцьк, 6–7 листопада 2025 р.)**

**Луцьк
2025**

УДК 911.3:30/33(082)

С 90

Рекомендовано до друку Вченою радою географічного факультету
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 3 від 29 жовтня 2025 р.)

Рецензенти:

Нємець Л. М. – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Матвійчук Л. Ю. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Луцького національного технічного університету

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів : матеріали
С 90 XI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції / за ред. Ю. М. Барського та В. Й. Лажніка, м. Луцьк, 6–7 листопада 2025 р. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2025. 224 с.

ISBN 978-617-8279-73-8

У збірнику висвітлюються проблеми сучасної географічної та економічної науки, які були розглянуті на XI Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції. Розкриваються питання теорії та методології географічних досліджень, регіональних економічних студій, регіонального розвитку та просторового планування, освітніх технологій у географії та економіці, а також проблеми суспільно-географічних, природно-географічних, рекреаційно-туристських досліджень Волині та прилеглих територій.

Для широкого кола фахівців, які працюють у сфері географії, економіки, державного управління, освіти, рекреації та туризму, краєзнавства. Видання також буде корисним для вчителів, аспірантів та студентів, а також усіх, хто цікавиться проблемами регіональних досліджень.

УДК 911.3:30/33(082)

ISBN 978-617-8279-73-8

© Волинський національний університет
імені Лесі Українки, 2025

© Колектив авторів, 2025

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПІД ЧАС НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Актуальність проблеми. Сучасний етап розвитку освіти характеризується активною інтеграцією цифрових технологій у навчальний процес, що зумовлено переходом до інформаційного суспільства та потребою формування в учнів навичок XXI ст. Одним із найбільш інноваційних напрямів цифровізації є впровадження технологій штучного інтелекту (ШІ), які відкривають нові можливості для індивідуалізації навчання, підвищення мотивації та креативності школярів. Проте, попри стрімкий розвиток таких технологій, питання ефективного та педагогічно доцільного використання ШІ у шкільній освіті потребує подальшого теоретичного обґрунтування та практичного дослідження. Саме тому вивчення можливостей штучного інтелекту в навчальному процесі є актуальним як із наукового, так і з практичного погляду.

Метою цього дослідження є виявлення педагогічних можливостей щодо використання технологій ШІ та визначення шляхів їх ефективного застосування під час навчального процесу в школі, зокрема на прикладі створення та використання навчальної настільної гри з географії.

Виклад матеріалу. Під час написання магістерського дослідження було проведено апробацію використання штучного інтелекту в навчальному процесі на уроках географії для учнів 9–10 класів. ШІ застосовувався як інструмент підтримки педагогічної діяльності під час створення навчальних матеріалів, зокрема при розробці авторської настільної гри з економічно-географічною тематикою.

У процесі роботи використовувалися кілька моделей штучного інтелекту – ChatGPT, Gemini та Unstability AI. Їхні функції були розподілені відповідно до специфіки завдань. ChatGPT забезпечував формування текстового та дидактичного наповнення гри, формулювання правил і запитань. Gemini використовувався для структурування навчальних завдань й уточнення термінологічних аспектів. Unstability AI допоміг створити візуальне оформлення гри, забезпечивши естетичну привабливість і відповідність навчальній тематиці.

Використання ШІ в межах педагогічного експерименту дало змогу не лише створити якісний освітній продукт, а й виявити його позитивний вплив на учнівську мотивацію. Під час апробації настільної гри на уроках географії спостерігалось підвищення інтересу до предмету, зростання пізнавальної активності та залученості школярів до колективної роботи. Учні виявляли ініціативу у виконанні завдань, демонстрували кращі результати в запам'ятовуванні термінів і розумінні економіко-географічних процесів.

Важливим результатом стало те, що використання ШІ не викликало жодних труднощів чи негативних наслідків у навчальному процесі. Навпаки, воно показало високий рівень ефективності за умови виваженого й педагогічно обґрунтованого застосування. Водночас було підтверджено, що технології штучного інтелекту не можуть і не повинні повністю замінювати роль учителя, а мають виступати інструментом підтримки творчого та аналітичного мислення як учителя, так і учня.

Наукове дослідження довело, що штучний інтелект є ефективним засобом модернізації навчального процесу, який сприяє формуванню ключових компетентностей, розвитку критичного мислення та підвищенню мотивації учнів.

Використання ШІ під час розробки навчальної настільної гри показало значний потенціал таких інструментів для створення інноваційних дидактичних матеріалів. Отже, штучний інтелект доцільно розглядати не лише як технологічну новачку, а й як педагогічний ресурс, що розширює можливості сучасного освітнього простору.

Практичний результат магістерського дослідження полягає у створенні авторської настільної гри з географії, розробленої за допомогою інструментів ШІ, яка може бути використана під час вивчення тем, пов'язаних із соціально-економічною географією, економікою та управлінням. Цей продукт має потенціал подальшого вдосконалення та адаптації для використання в інших навчальних дисциплінах.

Список використаних джерел: 1. Гончарова І. П. Використання штучного інтелекту в професійній діяльності педагога: можливості та виклики в умовах цифрового освітнього середовища. *Професійна діяльність педагога в умовах цифрового освітнього середовища* : Матеріали міжрегіонального науково-практичного семінару 27 квітня 2023 р. Біла Церква : БІНПО : ДЗВО «УМО» НАПН України, 2023. С. 28–33. 2. Дубич Б., Потапова А. Використання ChatGPT на уроках географії. *Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів* : матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конференції (м. Луцьк, 8–9 листопада 2024 р.) / за ред. Ю. М. Барського та В. Й. Лажніка. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2024. С. 240–242. 3. Дубич Богдан, Потапова Алла. Проблеми використання штучного інтелекту учнями у закладах загальної середньої освіти. *Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів* : матеріали Х Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції (м. Луцьк, 15–16 травня 2025 р.) / за ред. Ю. М. Барського та В. Й. Лажніка. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2024. С. 199–200.

УДК 373.3/5.016:91]:528

Мельнічук Максим, Лажнік Володимир

mel.mm207@gmail.com; lazchnik-vi@ukr.net

Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ КАРТ І ГЕОІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ГЕОГРАФІЇ

У сучасних умовах цифровізації освіти важливим напрямом розвитку шкільної географічної освіти є впровадження цифрових карт та геоінформаційних систем (ГІС) у навчальний процес. Ці інструменти дають змогу формувати просторове мислення, розвивати навички аналізу даних і моделювання реальних процесів на місцевому та глобальному рівнях.

Згідно з вимогами Нової української школи (НУШ), навчання має ґрунтуватися на діяльнісному підході, що робить використання цифрових карт одним із ключових засобів інтерактивного навчання [2].

Цифрові карти є інтерактивним аналогом традиційних паперових карт, які забезпечують динамічність, оновлення інформації та можливість масштабування [4].

Вони дають змогу:

- швидко отримувати актуальні географічні дані (через сервіси Google Earth, OpenStreetMap, Esri, ArcGIS Online);
- здійснювати порівняльний аналіз територій;
- вивчати зміни у природних і соціально-економічних об'єктах;
- інтегрувати цифрові ресурси з іншими навчальними платформами (Classroom, LearningApps, GeoGebra тощо).

Омельченко Наталя, Давидов Олексій	Візит-центри у національних природних парках України: стан і перспективи розвитку	168
Чижевська Лариса, Карпюк Зоя, Качаровський Роман, Чижевський Тадеуш	Природний рекреаційний потенціал Устилузької ТГ Володимирського району Волинської області	170
Потапова Алла, Семенюк Роман	Розвиток екотуризму як напрям регіонального розвитку Берестечківської територіальної громади ..	172
Єрко Ірина, Мельник Надія, Качаровський Роман, Яцуняк Віктор	Роль історико-культурних ресурсів у розвитку індустрії гостинності: регіональний аспект	175
Безсмертнюк Тарас	Заказники у структурі природно-антропогенних рекреаційно-туристських ресурсів Дубенського району Рівненської області	177
Мандрик Ірина, Дрищан Дарина	Сучасний стан розвитку туризму в країнах Північної Європи	182

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ГЕОГРАФІЇ ТА ЕКОНОМІЦІ

Потапова Алла	Актуальні виклики розвитку географічної науки й освіти у контексті реформування вищої школи	186
Потапова Алла, Кулик Катерина	Дослідження рівня пізнавального інтересу та шляхів його формування на уроках географії	188
Мандрик Ірина, Мичка Ірина	Методичні особливості розроблення компетентісно орієнтованих завдань із географії в 10 класі	190
Дубич Богдан, Потапова Алла	Використання штучного інтелекту під час навчального процесу	192
Мельнійчук Максим, Лажнік Володимир	Використання цифрових карт і геоінформаційних технологій у шкільному курсі географії	193
Маковецька Лариса, Назарук Назар	Освітня цінність краєзнавчого підходу у дослідженні транспортної системи регіону	195
Ткачук Надія	Медіаграмотність у природничій освітній галузі державного стандарту базової середньої освіти	197
Pohrebskyi Taras	Problems of organizing and conducting extra-course work in geography	199
Ткачук Надія, Кошляцький Дмитро	Формування безпекової медіаграмотності учнів у позакласній роботі з географії засобами сучасних медіапроектів	201
Ткачук Надія, Тарасюк Злата	Особливості методики гейміфікації освітнього процесу з географії	203
Мужичок Юрій, Сосницька Ярослава	Інтерактивні форми навчання як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів	205
Поручинська Ірина, Стельмашук Назар, Скороход Орест	Зміст та методика проведення шкільних географічних екскурсій	207
Новосад Оксана, Бандура Станіслав	Компетентнісний підхід як основа формування фінансової відповідальності учнів	209

Наукове видання

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів

Матеріали XI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(м. Луцьк, 6–7 листопада 2025 р.)
(українською, англійською, польською мовами)

Друкується в авторській редакції.

Відповідальність за зміст публікацій
та достовірність даних несуть автори

Верстка: В. Й. Лажнік
Коректура: С. О. Пугач
Обкладинка: Н. Бринчук

Підписано до друку 14.11.2025 р. Формат 60x84 ¹/₁₆.
Ум. друк. арк. 18,32. Зам. 488. Тираж 300.
Папір офсетний. Гарнітура Arial. Друк цифровий.

Видавець і виготовлювач ФОП Мажула Ю. М.
43021, м. Луцьк, вул. Винниченка, 47/35.
Тел. моб. 096 61 66 277, e-mail: y.mazhula@gmail.com
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 7662 від 07 вересня 2022 року

